

Diploma acreditatiu de capacitació Psicòleg/òloga expert/ta en l'Avaluació d'Altes Capacitats i Intervenció Educativa”

COL·LEGI OFICIAL DE PSICOLOGIA DE CATALUNYA

Octubre 2021

ÍNDEX:

1. Introducció
2. Competències
 - 2.1. Funcions
 - 2.2. Proposta de formació requerida
3. Requisits i criteris per a l'obtenció de la capacitat d'expertesa en Psicologia:
Avaluació d'Altes Capacitats i intervenció educativa.
 - 3.1. Òrgans de decisió i de gestió
 - 3.2. Requisits generals.
 - 3.3. Requisits específics.
4. Vigència de l'Acreditació i criteris per a la renovació de l'acreditació.
5. Termini de presentació
6. Taxa i forma de pagament

ANNEX I – Model de declaració responsable

1. INTRODUCCIÓ: JUSTIFICACIÓ I OBJECTIUS

Aquesta acreditació sorgeix de la necessitat de regular un treball específic i que està en auge dins de la Psicologia de l'Educació actual. Entre els professionals que oferim serveis dedicats a l'atenció a les Altes Capacitats (AC), podem trobar formacions de base molt variada, així com posicionaments teòrics i pràctics també variats, i no sempre basats en la evidència científica.

Aquesta diversitat de criteris i postures porta a establir unes bases comunes recolzades en el coneixement científic, que poden ajudar als usuaris d'aquests serveis a identificar experts reals en aquesta àrea, és a dir, professionals rigorosos, que basen la seva pràctica en fonaments seriosos i contrastats.

Per aquests motius, es considera necessari que el Col·legi Oficial pugui reconèixer al professional competent que aplica els seus coneixements psicològics en aquest àmbit concret i que, sobretot, constati que ho fa sota criteris objectius y rigor científic.

- **ANTECEDENTS I SITUACIÓ ACTUAL DE L' AVALUACIÓ I INTERVENCIÓ EDUCATIVA EN ALTES CAPACITATS**

L'atenció a les necessitats específiques de suport educatiu dels alumnes d' AC és una obligació recollida en el sistema educatiu institucional i, per tant, un dret d'aquests alumnes, establert per l'ordenament jurídic. No obstant, els coneixements necessaris per dur a terme aquesta tasca no es contemplen en els plans d' estudis de les formacions universitàries dels professionals responsables de realitzar-les.

De forma paral·lela, i segurament fruit de la falta de formació reglada, ha anat sorgint en aquest camp un paradigma fonamentat per mites i creences allunyades del criteri científic, que atribueixen a aquest col·lectiu dificultats i característiques no basades en l'evidència ni en la investigació, però àmpliament esteses, que moltes vegades impedeixen donar a la persona l'atenció que realment necessita.

En conseqüència, l'atenció a aquests alumnes ha quedat a mans de l'atzar, segons es trobi amb un professional adequat, que se ha preocupat de formar-se àmpliament per el seu compte o, per el contrari, amb una persona que segueix perpetuant falses relacions entre les AC i una sèrie de dificultats que possiblement pertanyen a una categoria diagnòstica dins de l'àmbit clínic i que, per tant, mereixen un tractament específic. Es per aquest motiu, per el que és molt important que els psicòlegs i psicòlogues experts en AC tinguin coneixement de l'existència de la Doble Excepcionalitat, concepte que fa referència a persones que presenten una alta capacitat i, a més a més, un trastorn o dificultat que influeix de forma directa en el desenvolupament general de la persona, tant en el àmbit educatiu, como en el social i el emocional.

Respecte a la situació de la pràctica de la psicologia educativa en AC en altres països, els professionals que es dediquen a aquest camp són psicòlegs educatius que s' han especialitzat durant la seva vida laboral i els seus estudis de postgrau en l'atenció dels alumnes amb AC. Igual que aquí, en els seus països no hi ha una acreditació oficial que certifiqui la seva dedicació i professionalitat. Per aquest motiu, el nostre Col·legi seria pioner en oferir una acreditació oficial en Avaluació d' Altes Capacitats i Intervenció Educativa, per això considerem que és un punt més a favor de la necessitat d'aquesta acreditació, que s' uneix amb les necessitats de professionalitat i rigor científic que hem explicat anteriorment.

- **OBJECTIUS DE LA CAPACITACIÓ EN AVALUACIÓ D'ALTES CAPACITATS I INTERVENCIÓ EDUCATIVA**

Una capacitació en Avaluació d'Altes Capacitats i Intervenció Educativa ajudarà significativament, vist el panorama en el que estem i explicat en l'apartat anterior, a millorar l'atenció oferta en aquesta àrea.

En primer lloc, i de manera específica, esperem que aquesta acreditació ajudi a difondre un paradigma objectiu i real des de el que abordar les AC, allunyat de mites i subjectivitats. Per tant, veiem la creació d'aquesta capacitació com una necessitat en el camí de procurar que el exercici de la Psicologia en aquest camp concret sigui realment seriós i eficaç.

En segon lloc, com hem dit abans, als alumnes amb altes capacitats se'ls reconeix el dret a rebre una educació que tingui en compte les seves capacitats d'aprenentatge extraordinàries, és a dir, que tenen dret a una educació que el sistema ordinari no cobreix. No obstant, i tenint en compte de que totes les legislacions educatives reconeixen que els alumnes amb AC tenen també dret a una intervenció adequada i ajustada a les seves capacitats, les pràctiques escolars diferenciades només s'han anat aplicant als alumnes que tenen alguna dificultat, mentre que aquells que destaquen per les seves bones capacitats i elevat potencial es queden sense rebre l'educació que requereixen. El més probable és que un nen amb necessitats educatives d'AC passi desapercebut a l'aula o que, encara detectat, no se sàpiga què fer amb el nen. No obstant, es fa cada vegada més necessari la resposta educativa en relació a intervenir en varis àmbits de l'aprenentatge.

Per un costat, en l'**àmbit dels centres educatius**, per que els alumnes amb altes capacitats se sentin reconeguts, integrats i atesos. En primer lloc, el reconeixement de la pròpia valia per part dels demés, especialment per part dels adults que acompanyen al nen durant el seu desenvolupament personal, és un factor decisiu per que la persona pugui desenvolupar-se amb seguretat i confiança en sí mateixa; és molt important que els nens puguin sentir aquest acompanyament a l'escola por part dels mestres i, si un alumne és molt capaç i no se'l reconeix, aquesta falta de reconeixement pot influir negativament en aspectes del seu autoconcepte i autoestima. En segon lloc, la integració, el sentir-se part del grup i acceptat, sabem que és també fonamental per el desenvolupament i benestar psicològic; aconseguir entorns escolars en el que els alumnes més capaços no siguin assenyalats, rebutjats ni culpabilitzats per la seva diferència és un dret fonamental de qualsevol alumne, dels que tenen alta capacitat d'aprenentatge també, i és de justícia vetllar per el seu benestar. En tercer i últim lloc, però no en ordre d'importància, l'atenció educativa, adoptant mesures específiques adequades que amplien continguts o augmenten el ritme d'aprenentatge (adaptacions, enriquiments, acceleració, agrupació, etc.) és necessària per proporcionar l'alumna amb més capacitat i interès d'aprenentatge un entorn educatiu que s'ajusti a les seves necessitats de desenvolupament y que vetlli perquè aquest desenvolupament estigui equilibrat amb la seva capacitat, i que no sigui un entorn educatiu que, per limitacions, estigui promovent que la persona vegi també limitat el seu potencial, el que esdevindria poc sentit educatiu.

Per un altre costat, en l'**àmbit clínic**. Un aspecte molt important és ajudar a evitar abordatges que pretenguin incloure aspectes clínics entre les conseqüències de les altes capacitats intel·lectuals i d'aprenentatge de les persones. La independència entre les variables d'intel·ligència, de personalitat i de vulnerabilitat a patir trastorns psicològics, és evident en la literatura científica. No obstant, circulen mites, de manera molt extensa, que associen l'alta capacitat a certes conductes poc adaptatives. Aquesta visió és habitual i contraproduent, per el que és urgent modificar-la.

Per últim, en l'àmbit de l'exercici de la professió, ajudar als usuaris, tant a les famílies com als adults que busquen assessorament en aquesta àrea, a trobar professionals amb experiència i rigor. És important situar socialment les AC en el lloc que, segons l'evidència científica, realment correspon, lluny de mites i d'expectatives falses o massa elevades, així com donar la rellevància que li correspon a la Doble Excepcionalitat, mencionada anteriorment.

2.COMPETÈNCIES: LA FIGURA DEL PSICÒLEG AMB CAPACITACIÓ EN L'AVALUACIÓ DE ALTES CAPACITATS I INTERVENCIÓ EDUCATIVA

Els coneixements i competències específiques de un psicòleg expert en aquesta àrea tenen que sumar-se a la formació de base dels professionals de la psicologia. Els diferents professionals que venen desenvolupant el seu rol en el camp de les AC han adquirit al llarg de la seva trajectòria formativa i laboral unes competències i característiques úniques que, en termes genèrics, són:

- Formació i coneixements específics en aquest camp
- Conèixer els models teòrics d'identificació i intervenció
- Conèixer i saber escollir, administrar i interpretar les proves adequades
- Elaborar informes amb garantia de qualitat científica
- Orientar i acompanyar amb rigor científic a aquest col·lectiu
- Treballar conjuntament amb institucions i administracions públiques
- Adherir-se al compromís de bones pràctiques en aquest camp

2.1. FUNCIONS

Per complir les funcions, el professional ha de conèixer les necessitats específiques d'aquest àmbit, saber identificar-les i saber posteriorment intervenir per atendre-les, així com conèixer i saber identificar altres necessitats específiques d'atenció a la diversitat i saber combinar-les, donat que poden donar-se diferents tipus de necessitats conjuntament (Doble Excepcionalitat).

Així, les principals funcions del psicòleg serien:

- Avaluar les necessitats educatives que poden derivar-se de les AC i conèixer les mesures d'intervenció aplicables
- Detectar possibles dificultats que necessiten una intervenció paral·lela a les AC, saber diferenciar-les i combinar-les en cada cas
- Treballar la intervenció conjuntament amb el centre educatiu i la família

- Acompanyar a la família, i a la persona en el cas d' adults, en la interpretació apropiada del que significa l'etiqueta educativa d' AC, ajustant de forma equilibrada les expectatives i evitant que s'atribueixin a les AC dificultats que, en realitat, provenen d'altres àmbits.

2.2. PROPOSTA DE FORMACIÓ REQUERIDA

- Coneixement de les mesures aplicables en el nostre context i de la corresponent avaluació
- Coneixement i habilitat, tant de criteris d'aplicació com interpretatius, de les diferents proves de mesura
- Coneixements generals d'altres models i pràctiques d'atenció i identificació de necessitats i intervenció en AC en altres contextos
- Coneixements bàsics dels diferents trastorns de l'aprenentatge, del desenvolupament i clínics, així com la simptomatologia associada, per poder detectar possibles dificultats i les seves causes

3. Requisits i criteris per a l'obtenció de la capacitació d'expertesa en Psicologia: Avaluació d'Altes Capacitats i intervenció educativa.

3.1. ÒRGANS DE DECISIÓ I DE GESTIÓ

S'ha constituït una comissió d'experts/es, formada per professionals reconeguts/des, per tal d'estudiar els expedients presentats. Les persones que l'integren han estat nomenades per la Junta de Govern del COPC a proposta de la Secció, i està constituïda per **3 experts/tes de reconegut prestigi: un Responsable i dos Avaluadors/es.**

A banda, un membre de Junta de Govern haurà de vetllar per el seu bon funcionament i estar al corrent de qualsevol tipus d'incidència, en qualitat de supervisor, no d'avaluador.

La comissió es reservarà el dret de demanar informació addicional, com ara informes o certificats, o de concertar entrevistes amb la persona interessada.

Els/les sol·licitants que no hagin complert els requisits, rebran una notificació amb la indicació de les causes d'exclusió. Les persones interessades podran presentar una reclamació en el termini de trenta dies hàbils a comptar de l'endemà de la recepció de la notificació. Els/les aspirants que no esmenin o rectifiquin dins d'aquest termini el defecte o error que ha motivat la seva exclusió, quedaran exclosos.

Les persones interessades en l'obtenció de l'acreditació d'Expertesa en **Avaluació d'Altes Capacitats i intervenció educativa** han de complir els requisits següents:

3.2. REQUISITS GENERALS

- **Tenir la llicenciatura o grau en psicologia** o un títol homologat o reconegut oficialment, a efectes professionals, pel Ministeri d'Educació, de conformitat amb el que estableix el Reial Decret 1837/2008 de 8 de novembre, pel qual s'incorporen al ordenament jurídic espanyol la referida Directiva 2005/36 / CE i la Directiva 2006/100 / CE, del Consell, de 20 de novembre de 2006, relatives al reconeixement de qualificacions professionals, o norma posterior en vigor.
- **Estar col·legiat/da** al Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya estar al corrent del pagament de les quotes col·legials.
- **Ser membre de la Secció de Psicologia Educativa** del COPC
- **No estar complint sanció col·legial.**
 - **No estar complint cap altra sanció que comporti** la inhabilitació per a la funció pública.

3.3. REQUISITS ESPECÍFICS

FORMACIÓ REQUERIDA

- Acreditar una formació específica en Altes Capacitats, impartida per centres universitaris amb un mínim de **10 crèdits**.
- Es valoraran positivament altres formacions educatives o clíniques.

EXPERIÈNCIA / PRACTICA PROFESSIONAL

- Acreditar experiència en avaluació i atenció amb persones d'Altes Capacitats durant un mínim de **5 anys de forma activa i continua**.
- S'haurà de presentar **un informe recent d'avaluació d'Altes Capacitats** eliminant dades personals i es valorarà molt positivament que sigui un cas de Doble excepcionalitat.
- En la documentació s'inclourà una **carta de presentació** que expliqui els seus coneixements sobre diferents models teòrics i la seva visió sobre les altes capacitats.

4. VIGÈNCIA DE L'ACREDITACIÓ I CRITERIS PER A LA RENOVACIÓ

L'acreditació tindrà una vigència de **8 anys**.

Passat aquest termini s'haurà de presentar sol·licitud per la renovació segons els següents criteris:

- Presentar un escrit explicant les activitats formatives i professionals realitzades en aquests 8 anys. Es valorarà que se hagi continuat durant aquest temps amb la dedicació en l'àmbit de les altes capacitats, l'actualització de coneixements i el seguiment de les investigacions en aquesta àrea.

La sol·licitud de la renovació no tindrà cost.

4. TERMINI DE PRESENTACIÓ DE SOL·LICITUDS

Les sol·licituds podran ser presentades al llarg de **tot l'any**. No hi haurà dates tancades de presentació.

El departament de desenvolupament professional del COPC comunicarà la resolució presa a cada col·legiat/ada en el termini de entre sis mesos i un any, des de la presentació de la documentació i mitjançant correu electrònic.

5. TAXES I FORMA DE PAGAMENT

L'import del procés de l'acreditació està establert en **121 euros**, el qual es farà efectiu mitjançant la passarel·la del pagament del COPC.

És imprescindible que, en el moment de lliurar la documentació, es realitzi el pagament. El no pagament de les taxes comporta no acceptar la sol·licitud.

ANNEX I SOL·LICITUD - DECLARACIÓ RESPONSABLE

Nom i cognoms: _____
NIF: _____ Número de col·legiat/ada: _____
Adreça: _____
Codi postal i població: _____
Telèfon: _____ Telèfon mòbil: _____
Adreça electrònica: _____

EXPOSO:

Que, complint els criteris generals i específics que s'estableixen en el procediment de l'Accreditació/Capacitació:

..... del COPC, havent abonat les taxes corresponents i havent presentat la següent documentació:

- Sol·licitud
- Títols de formacions
- Documentació acreditativa de l'experiència professional
- Currículum, segons el model establert i documents justificatius corresponents.
- Resguard de pagament
- Altra documentació..

SOL·LICITO:

Que em sigui lliurada la certificació corresponent.

DECLARO:

Declaro sota la meva responsabilitat que he exercit com a professional de Psicologia amb les activitats que detallo a continuació i que les dades que consten en la documentació que acompanya a la sol·licitud per què s'expedeixi el corresponent certificat són certes:

Signatura:

_____, _____ de _____ de xxx

A la att.
SENYOR DEGÀ DEL
COL·LEGI OFICIAL DE PSICOLOGIA DE CATALUNYA
Rocafort, 129
08015 Barcelona